

УДК 332.334:631.4 (477.42)

Дубінець В. В., асистент
Житомирський національний агроекологічний університет,
м. Житомир

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В УПРАВЛІННІ ТЕРИТОРІЯМИ МЕЛІОРОВАНИХ ЗЕМЕЛЬ (НА ПРИКЛАДІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Наведено результати аналізу стану існуючого використання меліорованих земель Житомирської області. Особлива увага приділяється розробці рекомендацій для збалансованого управління меліорованими землями.

Ключові слова: управління, меліоровані території, еколого – меліоративний моніторинг, дані дистанційного зондування Землі, рекомендації для збалансованого управління.

Забезпечення збалансованого розвитку держави в першу чергу залежить від правильного управління її найбільшим багатством – землею. Говорячи про управління територіями Полісся, необхідно відмітити, що складність при організації даних територій полягає в тому, що тут зосереджена велика кількість меліорованих земель. Це значно ускладнює даний процес, оскільки специфікою таких територій є побудовані на них меліоративні системи. Та головною проблемою є не наявність цих систем, а їх стан.

Основою ефективного управління меліорованими територіями є наявність достовірних кадастрових даних про них. Для оптимальної оцінки існуючої ситуації, повинен існувати спільний аналіз різнорідних даних, а для досягнення даної мети в умовах сьогодення просто неможливо без впровадження інфраструктури геопросторових даних (ІГД), використання ГІС-технологій та дистанційного зондування Землі.

Еколого – меліоративний аналіз та оцінка території базувались на методах первинного збору та обробки інформації, статистичному, порівняльному, математичному, картографічному, систематизації та логічного узагальнення, прогнозування. В роботі використовувались матеріали Державного комітету України по водному господарству, Житомирського обласного управління водних ресурсів, Житомирської геологічної експедиції. Загальна методологія дослідження ґрунтується

на еколого – меліоративних ідеях та концепціях, основою для яких є концепція збалансованого управління територією.

При паюванні порушився режим еколого – меліоративних систем в результаті: заболочення або переосушення, перезволоження, підняття рівня ґрунтових вод, розвиток процесів підтоплення, ерозії; порушена і організація територій осушуваних земель. Зважаючи на вище зазначене існує нагальна потреба у проведенні дослідження щодо оцінки стану цих земель та встановлення оптимально можливого їх використання.

Робота передбачає вирішення наступних задач:

- 1) Аналіз стану існуючого використання меліорованих земель Житомирської області та їх ефективність.
- 2) Аналіз сучасного стану управління меліорованими землями.
- 3) Оцінка меліоративного стану територій за даними моніторингу.
- 4) Рекомендації для управління меліорованими землями Житомирської області.

На основі проведених теоретичних досліджень та опрацювання статистичних даних можна зробити наступні висновки:

Стан меліорованих земель Житомирської області є незадовільний. Найбільші площі меліорованих земель стан, яких незадовільний знаходиться у Попільнянському, Народицькому, Ємільчинському, Олевському та Овруцькому районах.

Одним із необхідних напрямків раціонального використання земельного фонду Житомирської області і природокористування в цілому, є ренатуралізація меліорованих земель з метою відновлення і збагачення природних ресурсів, забезпечення і підтримання екологічної стійкості природних систем на різних ієрархічних рівнях, поповнення резервного фонду земель і територій, що охороняються.

Враховуючи критичний стан довкілля, необхідно передбачати комплекс організаційно – господарських, технологічних і агротехнічних заходів. Обсяги робіт, їх види, способи та послідовність мають визначатись, виходячи з об'єктивного стану земель, продуктивності землеробства, соціального значення земельних ресурсів в економічному розвитку області, а також із врахуванням матеріально – технічних і фінансових можливостей області та держави.

Також постає потреба розробки та впровадження методологічного використання засобів ДЗЗ для діагностування стану меліорованих земель. Використання цих даних та застосування ГІС-технологій в управлінні територіями меліорованих земель підвищить якість і ефективність технологічних, еколого-економічних завдань, а також

дасть можливість створити геоінформаційну систему спостереження за станом меліорованих територій, що забезпечить правильне оцінювання існуючого стану земель, оперативне реагування на зміни системи, охоплення великих територій дослідження, можливість постійного оновлення даних та прийняття оптимальних управлінських рішень.